

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจขนาดย่อมในชุมชนจังหวัดสงขลา วิธีวิจัยเป็นแบบผสมผสาน โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนาและหลักการการวิจัย เชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม การวิจัยนี้ได้เลือกธุรกิจขนาดย่อมในชุมชนจังหวัดสงขลามาเป็นกรณีศึกษา 6 ราย โดยเลือกธุรกิจจากพื้นที่ที่เป็นภูมิลักษณะของนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ช่วยนักวิจัย และเป็นธุรกิจที่ยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ดังนี้คือ

1. ธุรกิจผลิตภัณฑ์ถักลิสงค์คัวทราย กลุ่มแม่บ้านเกย์ตระกรรศรีสร้างสรรค์ หมู่ที่ 4 ตำบลน้ำอ้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. ธุรกิจผลิตภัณฑ์ตลาดโภนด กลุ่มสตรีบ้านคลองจนวน หมู่ที่ 6 ตำบลลุมพlod อำเภอสหivec พะ จังหวัดสงขลา
3. ธุรกิจหัตถกรรมอิฐและกระเบื้องดินเผา บ้านท่านางหอน ตำบลน้ำอ้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
4. ธุรกิจผลิตภัณฑ์เครื่องปืนดินเผา บ้านสหivec พะ หมู่ ตำบลสหivec พะ อำเภอสหivec พะ จังหวัดสงขลา
5. ธุรกิจผลิตภัณฑ์่อ่างปูนซีเมนต์ บ้านบ่อคาน ตำบลบ่อคาน อำเภอสหivec พะ จังหวัดสงขลา
6. ธุรกิจผลิตภัณฑ์จักสาน ไบตลาด โภนดบ้านชะแມ ตำบลดีหลวง อำเภอสหivec พะ จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับวิธีดำเนินการวิจัย มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาการดำเนินงานเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งที่แต่ละธุรกิจเห็นว่ามีความสำคัญและต้องการแก้ไขปัญหาและพัฒนา

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจในด้านที่ธุรกิจเลือก และจัดทำโครงการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาธุรกิจตามโครงการพัฒนา

1. การศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาการดำเนินงานเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งของธุรกิจ

ก่อนการศึกษาในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจทุกด้าน พร้อมทั้งวิเคราะห์ร่วมกับธุรกิจเพื่อเลือกประเด็นในการพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจเพียงด้านใดด้านหนึ่ง และได้นำข้อมูลนี้มาใช้เป็นโจทย์วิจัยของแต่ละกรณีศึกษา โดยผลการศึกษาได้สรุปไว้ในหัวข้อแรกของบทที่ 2

การวิจัยในขั้นตอนนี้เน้นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวิธีการดังนี้

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วยบุคคลกลุ่มต่างๆ คือ ผู้ดำเนินธุรกิจ นักพัฒนาหรือผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือธุรกิจ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแต่ละกรณีศึกษาเลือกจากบุคคล ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจ 2 คน โดยสูงแบบเฉพาะเจาะจง คือ ประธานกลุ่มหรือเลขากลุ่ม หรือผู้เป็นเจ้าของธุรกิจกรณีผู้ประกอบการรายเดียว จำนวน 1 คน และสูงแบบเฉพาะเจาะจง เลือกสมาชิกของกลุ่มธุรกิจ หรือคนงานจำนวน 1 คน

2) นักพัฒนาหรือผู้มีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาธุรกิจ จำนวน 1-2 คน

1.2 วิธีการวิจัย

การศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาการดำเนินงานของธุรกิจแต่ละธุรกิจในด้านใดด้านหนึ่งที่ธุรกิจต้องการพัฒนา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการต่างๆ ดังนี้

1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี การดำเนินการของธุรกิจ ศึกษาข้อมูลเพียงด้านใดด้านหนึ่งของการดำเนินงานของธุรกิจที่เป็นกรณีศึกษา

2) การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม โดยผู้ให้สัมภาษณ์คือ บุคคลที่อยู่ในกลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจ และผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาธุรกิจ

3) การสังเกตการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจ

1.3 เครื่องมือในการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจเรื่องสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของธุรกิจ

2) แบบสัมภาษณ์มีส่วนช่วยเหลือกลุ่มธุรกิจเพื่อความเห็นในเรื่องปัญหาการดำเนินงานและการให้ความช่วยเหลือธุรกิจ

3) แบบสังเกตการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจาก การสัมภาษณ์เพื่อจับประเด็นแล้วสรุปสภาพทั่วไปและประเด็นปัญหาของการดำเนินธุรกิจ

2. การวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของธุรกิจในด้านที่ธุรกิจเลือกและ จัดทำโครงการพัฒนา

2.1 ขั้นตอนในการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาและจัดทำโครงการพัฒนา

1) ระดมสมองเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของธุรกิจตามความต้องการของธุรกิจ เช่น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การพัฒนา การส่งเสริมการตลาด และช่องทางการจัดจำหน่าย และรูปแบบการแก้ปัญหาการขาดแคลน แรงงานของธุรกิจ

2) จัดทำรูปแบบการพัฒนาโดยการให้การอบรมและแนะนำของนักวิชาการหรือ ผู้เชี่ยวชาญ

3) วางแผนในการพัฒนาโดยนำเสนอโครงการพัฒนาเพื่อพร้อมจะนำไปปฏิบัติ

2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษามีบุคคลกลุ่มต่างๆ คือ ผู้ดำเนินธุรกิจ นักพัฒนาหรือผู้มีส่วน ช่วยเหลือธุรกิจ และนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจ

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เลือกจากบุคคลในกลุ่มดังกล่าว คือ

1) กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจ 2 คน คือ ประธานกลุ่มหรือเลขากลุ่ม หรือผู้ประกอบการที่ เป็นเจ้าของธุรกิจคนเดียว จำนวน 1 คน และสมาชิกหรือกรรมการกลุ่ม หรือพนักงานของธุรกิจที่ มีความสามารถในการพัฒนาสิ่งที่ธุรกิจต้องการพัฒนา จำนวน 1 คน

2) ผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาธุรกิจจำนวน 1 คน

3) ผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและความรู้ความเข้าใจเพื่อ หา วิธีการพัฒนาและในการปฏิบัติการพัฒนา

2.3 วิธีการวิจัย

1) ในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการสนทนากลุ่มเพื่อระดมสมองหาวิธีการพัฒนา

2) การบรรยายหรือฝึกอบรมให้ความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิชาการแก่ธุรกิจ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

อาศัยหลักการของ SWOT Analysis ในการระดมสมองเพื่อให้ได้วิธีการพัฒนา แล้วทำการบันทึกรายงานการสนทนากลุ่ม สรุปเป็นแนวทางการพัฒนา และจัดทำรูปแบบการพัฒนา และโครงการพัฒนา

3. การพัฒนาธุรกิจตามโครงการพัฒนา

ในการวิจัยขั้นตอนนี้ได้ดำเนินการโดยมีส่วนร่วมระหว่างนักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญหรือ นักวิชาการ และบุคคลในกลุ่มธุรกิจ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อร่างแผนปฏิบัติการตามโครงการพัฒนา
- 3.2 ดำเนินการพัฒนาตามแผน
- 3.3 นำสิ่งที่พัฒนาไปทดลองใช้
- 3.4 ประเมินผลการทดลองใช้ โดยวิธีการเชิงคุณภาพหรือวิธีเชิงปริมาณ
- 3.5 สรุปผลและจัดทำรายงานการพัฒนา เพื่อนำข้อมูลไปให้ธุรกิจใช้ และนำไปเปลี่ยน รายงานการวิจัย